nici un privilegiu existenţial. Lumea de dincolo făptuieşte şi are eficacitate, ca şi cea de aici. Ba, privite lucrurile în adânc, mai mare. Oricât ar părea lucrul de paradoxal, această depăşire, această trecere apare, în existenţa românească, în chipul unui proces imanent, săvârşit încă în existenţa deplină, care nu e aceea a acestei lumi, ci a celei de dincolo.

Tăietura ce există între „prezenţă" şi „neprezenţă" nu afectează, pentru român, „esenţa lumii". Întreaga desfăşurare calitativă a lumii este independentă de tăietura dintre lumea de aici şi lumea de dincolo. Întreaga „petrecere" a lucrurilor se desfăşoară simultan pe planul de aici şi pe planul veciniciei. Ideile de înălţime şi de adâncime sunt bune şi pentru Rai, şi pentru Iad, ca şi pentru lumea văzută, deşi Raiul ar trebui să nu fie „aici", ci „dincolo".

Ideea de „nicăieri" chiar nu înseamnă ceva afară din lume; ci, neputinţa de a situa ceva în lume. Lumea e tot, dar e şi „peste tot". Lumea e plină, dar plină cu o trecere. Lucrurile din ea nu sunt definitive, la locul lor. Ele „se duc" şi uneori „se întorc".

Între lumea de aici şi lumea de dincolo este, deci, un fel de întrepătrundere. „Dincolo" nu înseamnă propriu-zis „în afară", ci „altfel".